

2016

BILTEN 8

PSSS UŽICE

Avgust. 2016.

31.08..2016.

SADRŽAJ BILTENA

Tema: Uljana repica Brassica ssp.

- dipl. ing. Ljubodrag Pantelić, savetodavac za ratarstvo

Tema: Priprema plodova šljive za sušenje

- dipl. ing. Andrija Radulović, savetodavac za voćarstvo

Tema: Kukuruzna zlatica -Diabrotica virgifera

- dipl. ing. Zorica Lazić, savetodavac za zaštitu bilja

Tema : Ambrozija – korov i alergen

- dipl. ing. Milena Ćirić, savetodavac za zaštitu bilja

Tema: Sastav mleka u toku laktacije

- dipl. ing. Nebojša Đurić, savetodavac za stočarstvo

Tema: Izbor mesta i položaja za gajenje borovnice

- dipl.ing. Nebojša Brzaković,savetodavac za voćarstvo

Tema Faktori koji utiču na uspeh siliranja:

- dipl.ing.Dejan Stanković ,savetodavac iz oblasti stočarstva

Tema: Berba jabuke

- dipl.ing. Snežana Janjić

Tema: Nega jagode od sadnje do zimskog mirovanja

- Dipl.ing. Ana Prokić

Stanje useva - Ljubodrag Pantelić, dipl.ing

Prognoza i izveštavanje o prisustvu biljnih bolesti i štetočina: Suzbijanje korova na strništu - dipl.ing. Milenko Gavrilović, stručni saradnik.

Dominantne mesečne cene preuzete iz biltena STIPS-a

POLJOPRIVREDNA SAVETODAVNA I STRUČNA SLUŽBA UŽICE DOO“ UŽICE

- Dipl.ing, Miroslav Milivojević- direktor i stručni saradnik za stočarstvo
- dipl. ing. Ljubodrag Pantelić, savetodavac za ratarstvo
- dipl. ing. Milenko Gavrilović, stručni saradnik za zaštitu bilja
- dipl. ing. Nebojša Đurić, savetodavac za stočarstvo
- dipl. ing. Zorica Lazić, savetodavac za zaštitu bilja
- dipl. ing. Milena Ćirić, savetodavac za zaštitu bilja
- dipl. ing. Bojana Nešić ,savetodavac za agroekonomiju
- dipl. ing. Andrija Radulović, savetodavac za voćarstvo
- dipl.ing. Nebojša Brzaković, savetodavac za voćarstvo
- dipl.ing. Dejan Stanković, savetodavac za stočarstvo
- dipl.ing. Snežana Janjić, savetodavac za voćarstvo
- dipl.ing. Ana Prokić, savetodavac za voćarstvo
-

**50 GODINA SA VAMA
PSSS LIDER INFORMACIJA**

koji prati i implementira nove trendove i tehnologije u proizvodnji, specifičan sistem rada i implementacija novih znanja, leadersku poziciju znanja implementira u proizvodnju kod neposrednih proizvođača.

Kroz svakodnevno obavljanje svojih aktivnosti postajemo prepoznatljivo ime na tržištu znanja.

Spremni smo sa pružimo stručnu pomoć iz oblasti:

- ratarstva
- stočarstva
- voćarstva
- zaštite bilja
- kao i da otklonimo sve nedoumice u poljoprivrednoj proizvodnji
-

PSSS je sistem koji ima:

- 50 punih godina rada;
- 15 zaposlenih stručnjaka sa sedištem u Užicu
- Profesionalan stručni kadar koji jednostavno i brzo povezuje znanje sa praksom
- Ažuriranje novih stručnih informacija i znanja

Brz protok informacija od PSSS prema vama i obrnuto, omogućava efikasno rešavanje iskrslih problema!

Telefoni /fax službe: 031/513-754, 516-266 e- mail: pssuzice@sbb.rs

Uljana repica Brassica ssp.

Uljana repica se uglavnom gaji za proizvodnju zelene stočne hrane, eventualno i za silažu. Najčešće se gaji ozime forme, jer se odlikuju ranim dospevanjem u proleće, kao prva zelena stočna hrana odličnog kvaliteta.

Uljana repica se koristi i kao medonosna biljka za pčele.

Odgovaraju joj srednje teška, duboka i plodna zemljišta. Lako propustljiva, peskovita, kisela i plitka zemljišta ne odgovaraju zbog plitkog korenovog sistema, slabe apsorpcione moći. Ne podnosi jako zabarena i vlažna zemljišta.

Uljanu repicu gajiti u plodoredu, zbog brojnih štetočina koje je napadaju i korovske flore. Na istu parcelu je treba vratiti nakon četiri godine.

Dobre predkulture su joj jednogodišnje i višegodišnje mahunarke i đubrene okopavine. Repica je odličan predusev za ozima strna žita, rano napušta površinu, te je odlična za mnoge naknadne useve.

Vreme setve je vrlo značajno odrediti, jer je ono veoma bitan činilac za prezimljavanje useva. Repicu treba posejati do polovine septembra. Pojava septembarskih suša, može usporiti, odnosno prouzrokovati nepravilno nicanje, te tokom zime i propadanje useva. U zimski period treba da uđe sa dobro razvijenom prizemnom lisnom rozetom i razvijenim korenovim sistemom.

Količina semena repice za proizvodnju zelene stočne hrane se kreće od 18 – 20 kg/ha, međutim uz primenu dobre setvene tehnike količina se može smanjiti na 12 – 14 kg/ha.

Setva se obavlja gustoredno, na 12 – 16 cm razmaka, dubina setve se kreće 2 – 3 cm, zavisno od osobina zemljišta. Nakon setve zemljište se obavezno valja radi ostvarivanja bolje veze sa zemljišnom vlagom i ravnomernijeg nicanja.

Nega se sastoji u zaštiti od pokorice, prihranjivanja i zaštite od bolesti i štetočina.

Đubrenje sprovesti pažljivo, jer od toga zavisi odnos, stablo – list. Uz upotrebu stajskog đubriva treba dodati 80 – 100 kg N, 40 – 50 kg/ha P₂O₅ i 80 – 100 kg/ha K₂O. Fosforna i kalijumova đubriva treba u celini upotrebiti sa osnovnom obradom zemljišta. Polovinu azotnog đubriva upotrebiti predsetveno, a ostatak za prihranjivanje, rano pre početka proleća. Za iskorišćavanje dospeva vrlo rano, tokom aprila. Period korišćenja je kratak, obično 10 – 12 dana, tako da se obim proizvodnje mora planirati u sistemu krmnog konvejera, u skladu sa potrebama.

Siliranje repice se vrši samo ako nismo u mogućnosti da iskoristimo svu planiranu proizvodnju pravovremeno. Siliranje se vrši u fazi punog cvetanja.

Prinos zelene stočne hrane, uljane repice se kreće od 30 – 50 t/ha.

Ljubodrag Pantelić, dipl.ing.

Priprema plodova šljive za sušenje

Procesu sušenja prethode operacije kao što su berba, transport i neposredna priprema za sušenje. Obavljanje navedenih operacija mora biti detaljno isprogramirano kako bi se proces sušenja odvijao bez zastoja koji mogu uzrokovati gubitak energije i povećati troškove sušenja.

Vreme berbe je jedan od osnovnih uslova za kvalitetno sušenje šljive. Šljiva za druge namene kao što su sveža potrošnja rezanje ili zamrzavanje bere se u botaničkoj zrelosti dok za sušenje bere se u tehnološkoj zrelosti. Postoji više načina kako odrediti pravo vreme berbe šljive za sušenje a najjednostavnije je vizuelno. Tehnološka zrelost plodova karakteriše se uočljivom promenom boje pokožice ploda i pojavom voštane prevlake. Boja ploda postaje intenzivno plava ili drugačija što je sortna odlika. Promena boje mesnatog dela ploda, jer od zelenkaste prelazi u zlatno žutu. Vidljivo je i znatno povećanje krupnoće plodova sve do zrenja.

Sušenje plodova šljive je najpogodnije kada suva materija u plodu dostigne vrednost preko 20%, mada se u praksi zbog kratkog vremena za proces sušenja počinje ranije ali ne sa nižom od od 18%. Ove vrednosti se lako određuju aparatom REFRAKTOMETROM.

Sam proces berbe se može obavljati na više načina. U većim zasadima ovaj postupak obavlja se mehanizovano sa tresačima a na manjim površinama može se obaviti ručno borbom ili kupljenjem posle trešenja. Važno je znati da u bilo kom načinu berbe mehanička oštećenja plodova treba svesti na minimum.

Ambalaži i transportu plodova treba posvetiti takodje posebnu pažnju. Ambalažu, odnosno plastične gajbe koje se najčešće upotrebljavaju, ne treba prepunjavati da ne bi došlo do deformisanja i gnječenja plodova. Njihova zapremina treba da bude oko 15 kilograma. Transportna sredstva treba prilagoditi tako da se spreči uticaj prašine i kontaminacije plodova od voćnjaka do sušare.

Neposredna priprema plodova za sušenje podrazumeva: pranje, dipovanje, kalibracija i slaganje plodova na lese

Pranje plodova ima za cilj otklanjanje nečistoće (prašina, pesak i sl.) pored toga se sa površine otklanjaju u izvesnoj meri mikroorganizmi koji mogu biti uzročnici kvarenja. Cilj pranja je i odstranjivanje hemijskih sredstava zaostalih na plodovima a koja su korišćena u procesu zaštite voća. Kod pripreme manje količine plodova pranje se može obavljati ručno pomoću priručnih, najčešće plastičnih posuda (tz. kade) u kojima se nalazi voda. Kod velikih kapaciteta koriste se uređjaji za pranje koji su u sklopu ostalih uređjaja za pripremu.

Dipovanje predstavlja postupak uklanjanja voštanog sloja sa pokožice koji otežava isparavanje vode iz ploda tako da se proces sušenja produžava. Ova operacija može se sprovesti potapanjem plodova u rastvor (0,5% NaOH na temperaturi od 90- 95 °C u trajanju od 3- 5 sekundi, čime se postiže da se na pokožici plodova stvore vrlo fine pore što, uz

otklanjanje voštane prevlake , olakšava isparavanje vode iz ploda.Sličan efekat se dobija ako se potapanje plodova obavi i u čistoj ključaloj vodi u trajanju od 3- 10 sekundi.

Kalibrisanje je veoma važna mera pripreme plodova, a predstavlja vrstu sortiranja plodova po krupnoći . To je značajno zbog toga što samo plodov ipribližno iste krupnoće na jednoj lesi mogu biti ujednačeno osušeni . Ovi uređaji se nalaze locirani u produžetku uređaja za pranje ili dipovanje tako da je omogućen kontinuirani rad.Kada su u pitanju manje količine plodova , kalibracija se može ostvariti improvizovanim pomagalima koja mogu biti u obliku“ sita“ sa odgovarajućim otvorima kojima se „ prosejavaju „ plodovi.

Upraksi se plodovi šlive najčešće sortiraju u 3 veličine od kojih se najsitnija ne suši a ostale dve se koriste za sušenje.

Nakon kalibrisanja plodovi se redjaju u jednom redu po lesama. To takodje može biti i mašinski što zavisi od tipa sušare i kapaciteta, može i ručno ako je u pitanju sušara manjeg kapaciteta. Značajno je napomenuti da se na jednoj lesi možgu nalaziti plodovi jedne kalibraže.Vreme sušenja traje od 30 – 36 sati .

Andrija Radulović,dipl.ing.

Kukuruzna zlatica -Diabrotica virgifera

Poreklom je sa američkog kontinenta, a u našoj zemlji se pojavila početkom devedesetih godina prošlog veka i to najpre na području Srema, u Vojvodini, a potom se izuzetno brzo proširila na sva područja gajenja kukuruza.

Na području Zlatiborskog okruga se pojavljuje kao štetočina kukuruza od 2002. godine i PSSS Užice prati njihovu brojnost svake godine.

Kukuruz se u našem kraju gaji na većini parcela u dugogodišnjoj monokulturi, jer imamo usitnjene parcele i mali broj parcela koje su pogodne za gajenje kukuruza. Iz tih razloga na pojedinim lokalitetima se ova štetočina namnožila u izuzetno visokoj brojnosti, izazivajući velike štete.

Ova vrsta ima jednu generaciju godišnje, prezimljava u stadijumu jajeta u zemljištu gde je gajen kukuruz. S` proleća ako se ponovo poseje kukuruz u istu njivu, larve počinju da se hrane na korenu mladog kukuruza i zavisno od brojnosti larvi u zemljištu pričinjavaju manje ili veće štete.

Štete od larvi nastale izgrizanjem korena su i najznačajnije i najviše se mogu odraziti na prinos. Simptomi na biljkama kukuruza koji nastaju usled oštećenja korenovog sistema su poznati kao tzv. „guščiji vrat“, jer stablo kukuruza najpre polegne, pa se zatim izdiže. Usled napada larvi prinosi se snižavaju 10-55%, a gubitke uvećava otežana primena mehanizacije pri berbi ili siliranju usled prisustva poplegih biljaka.

Mušjak i ženka zlatice se sasvim malo morfološki razlikuju, a po izletanju hrane se na liskama kukuruza, duž međunervalnog prostora. U periodu pojave začetaka klipova sa svilom (pred cvetanje i oplodnju) hrane se svilom i na taj način ometaju pravilnu oplodnju, što za posledicu ima nepravilan razvoj klipova i formiranje šturih klipova. Kukuruzna zlatica se hrani samo na biljkama kukuruza i to joj je za sada osnovna biljka domaćin. Na području Zlatiborskog okruga kukuruz se gaji u monokulturi više od 30 godina na oko 30.000 ha. Na američkom kontinentu postoje sojevi kukurzne zlatice koji su otporni na dvopoljni plodored (dve godine se ne seje kukuruz na istoj njivi). Oštećenja od odraslih insekata na nadzemnom delu kukuruza su zanemarljiva.

Mere borbe

Na osnovu praćenja brojnosti kukuruzne zlatice u 2016 godini zabeležen je veliki skok od 20. avgusta, pa se za narednu vegetaciju preporučuje obavezan plodored za narednu godinu. Soj zlatice koji je prisutan kod nas je osetljiv na jednopoljni plodored, što predstavlja osnovnu i najefikasniju meru borbe protiv ove štetočine. Dakle dovoljno je za samo jednu vegetacionu sezonu na njivi na kojoj je bio kukuruz gajiti neki drugi usev – preporuka je neko od strnih žita ili bilo koja biljna vrsta osim kukuruza, da se izbegnu najveća oštećenja od larvi na korenu.

Zorica Lazić, dipl.ing.

Ambrozija – korov i alergen

Ambrozija je korovska biljka velikog reproduktivnog potencijala i invazivni alergen. Latinski naziv je *Ambrozija artemisiifolia*, a poznata je i kao limundžik, opaš, faznuša. To je jednogodišnja korovska vrsta uneta iz Severne Amerike na prostor Evrope putevima kretanja robe. Tako da u krajevima gde se nije masovno proširila uglavnom se javlja pored glavnih saobraćajnica, železničkih stanica, na stovarištima tj. na mestima gde je veliki protok robe. U našem kraju je sporadično zastupljena sa tendencijom povećanja površina pod ovom vrstom.

Biljka je uspravnog razgranatog stabla visine i preko 2 metra. Listovi su perasto deljeni, režnjeviti. Cela biljka je obrasla gustim dlačicama. Cvetovi su mnogobrojni, sitni, grupisani u jednopolne glavičaste cvasti. Muške cvasti su grozdaste terminalne i ženske postavljene ispod muških. Plod je jajasta ahenija. Jedna biljka produkuje **500-3000** plodića koji mogu u zemljištu da opstanu i do **40 godina**.

Zbog velike produkcije semena i duge klijavosti sa ruderalnih staništa prelazi u gajene kulture: kukuruz, krompir, šećernu repu, soju i postaje dominantan korov teško iskorenljiv. U Vojvodini je već ušao u gajene useve.

Štetnost ambrozije za šire stanovništvo ogleda se u alergenicim svojstvima **polena** biljke. Jedna biljka produkuje 1-8 milijardi polenovih zrna. Zrnce polena izgleda kao kugla sa kukicama i kao takva se kači (zadržava) u disajnim putevima. Ima dobre aerodinamičke osobine i može putovati i 300 kilometara. U polenu ambrozije nađeno je 52 alergena. Od svih polenskih alergija polen ambrozije učestvuje 50-60%.

Polen ambrozije

Alergijska reakcija se prvenstveno javlja na gornjim disajnim putevima. Otežano disanje i pojačana sekrecija su osnovni oblici ispoljavanja alergije koja može u nekim situacijama preći u astmatične napade. Osetljivost očiju: peckanje, otečenost kapaka je isto jedan od simptoma alergije.

U borbi, jedan od bitnih momenata je prepoznavanje (detekcija) ambrozije. Poučeni iskustvima sa terena naše službe dosta je slična po izgledu sa pelenom, divljom šargarepom, aptovinom.

Za suzbijanje ambrozije na nepoljoprivrednim površinama preporučuje se primena mehaničkih i hemijskih mere. Vreme uništavanja je pre punog cvetanja biljke (avgust mesec) da bi se sprečilo rasejavanje polena i kasnije semena.

-Pojedinačne biljke **mehanički** uništiti čupanjem sa korenom.

-Veće površine tretirati **neselektivnim herbicidima** npr. totali na bazi glifosata, time se biljke trajno uništavaju.

-**Košnje** ispod 5cm od površine zemlje je jedan od načina suzbijanja, ali manje efikasan jer uklanja samo njen nadzemni deo. Biljka se regeneriše.

Za sve nedoumice u prepoznavanju i suzbijanju ambrozije građani se mogu javiti u Poljoprivrednu savetodavnu i stručnu službu Užice.

U borbi protiv ovog korova bitna je blagovremenost suzbijanja. Ne dozvoliti masovno javljanje ovog korova zbog dobrobiti građana, kao i zbog perspektive Zlatiborskog okruga kao turističkog.

Milena Ćirić, dipl.ing.

Sastav mleka u toku laktacije

Pod laktacijom se podrazumeva period izlučivanja mleka od telenja do zasušenja. Laktacija je jedan od faktora koji najviše utiče na količinu i sastav mleka. Period izlučivanja mleka deli se na kolostralni i postkolostralni. U kolostralnom dolazi najviše do povećanje belančevina. Prisutna je velika količina proteina, mlečnog seruma u kojima imunoglobulini zauzimaju dominantno mesto, a oni su presudni u odbrani mladog organizma u periodu prilagođavanja u novim životnim uslovima. Najveće i najbitnije promene u prelazu kolostruma u mleko odvijaju se u okviru belančevina kod kojih se izrazito smanjuje količina belančevina mlečnog seruma, a među njima se posebno smanjuje količina imunoglobulina. Postkolostralni period - sadržaj masti se smanjuje tokom drugog meseca, a zatim postepeno raste do sedmog i znatnije do kraja laktacije. Kod visoko produktivnih rasa procenat masti se smanjuje i tokom trećeg meseca i tek onda raste.

U periodu povećane proizvodnje mleka procenat masti opada i obrnuto. Dinamika sadržaja ukupnih belančevina i kazeina u mleku ima sličan tok kao i procenat masti. Od svih sastojaka mleka laktoza podleže relativno najmanjim variranjima u toku laktacije. Na količinu laktoze najveći uticaj ima zdravstveno stanje vimena. U slučaju mastitisa količina laktoze se znatno smanjuje, a kod težih oblika bolesti može pasti ispod 2%.

Nebojša Đurić, dipl.ing.

Izbor mesta i položaja za gajenje borovnice

Borovnica u zasadu živi oko 20 godina pa je potrebno pažljivo odabrati lokalitet za podizanje zasada.

Što se tiče zemljišta ono mora biti rastresito, dobro drenirano ali sa visokim sadržajem humusa od 7-10%. Optimalna kiselost zemljišta ph se kreće od 4,2-4,8 ali može uspevati i na zemljištima čija je ph vrednost u rasponu od 4,0-5,2. Dobar indikator za uspešno gajenje borovnice je prisustvo obične borovnice na tim lokalitetima, ukoliko su ona ispod 1000 m nadmorske visine pri čemu treba obratiti pažnju i na ostale faktore (toplota, voda). Dobar indikator za gajenje borovnice je i prisustvo crnog bora.

Najviše joj odgovaraju ledine, livadska i iskrčena šumska zemljišta na kojima predhodno nije gajena nikakva poljoprivredna kultura. Treba izbegavati teška zemljišta koja se nalaze u depresijama zbog mogućeg zadržavanja vode. Uvale i ravnice ne odgovaraju gajenju borovnice jer se u njima tokom proleća sliva hladan vazduh (gde se obrazuje magla) što dovodi do izmrzavanja cveta borovnice, posebno ako su temperature ispod -10°C .

Borovnica zahteva od 900-1400mm vodenog taloga godišnje, od čega preko 1000mm ravnomerno raspoređenog tokom vegetacionog perioda. Pošto se koreov sistem borovnice nalazi na dubini do 15 cm, ona ne podnosi jake i dugotrajne suše. Na odabranim parcelama obavezna je voda za navodnjavanje. Ako je izražen nedostatak vode borovnica reaguje karakterističnim crvenilom lišća.

Borovnica ne podnosi ni visok nivo podzemnih voda, jer je tada biljka izložena gušenju korenovog sistema. Letnje visoke temperature ne odgovaraju borovnici, posebno ako su praćene izraženom dugotrajnom sušom. S obzirom da koren borovnice nema korenove

dlačice, biljka u takvim uslovima ne može apsorbirati dovoljno vode da bi nadoknadila posledice povećane transpiracije. U ovakvim slučajevima potrebna je protivgradna mreža ili mreža za zasenu. Temperatura utiče i na normalno sazrevanje plodova. Borovnica sazreva u toku od 50-90 dana posle cvetanja u zavisnosti od temperature i sorte. Niže temperature utiču da plodovi nejednako ili uopšte ne sazru.

Položaji koji odgovaraju borovnici su severni (osojni) sa blagim nagibima i povoljnom vazдушnom drenažom, odnosno oticanjem hladnog vazduha. Svetloljubiva je biljka koja može da podnosi retku senku, ali ne uspeva u gustim šumskim sastojinama bez dovoljno svetlosti.

Borove šume (posebno crnog bora) su prirodni pratioci obične borovnice pa blizina ovih šuma odgovara i visokožbunastim borovnicama. Jaki vetrovi takođe ne pogoduju gajenju borovnice posebno u zimskom periodu kada umanjuju snežni pokrivač i dovodi do isušivanja i izmrzivanja delova biljke iznad snega.

Nebojša Brzaković, dipl.ing.

Faktori koji utiču na uspeh siliranja

Seckanje. Da bi se omogućio ravnomeran raspored mase i njeno efikasno sabijanje u cilju istiskivanja vazduha, potrebno je biljke iseckati. U principu, što je sitnije seckanje dobija se bolji kvalitet silaže. Međutim, suviše sitno iseckana masa izaziva smanjenje procenta mlečne masti, povećava učestalost pojave acidoze i dislokacija sirišta (promena položaja sirišta). Ako je sadržaj suve materije nizak, 15% i niže, nije preporučljivo sitno seckanje jer dolazi do velikih gubitaka putem ceđenja sokova. Ovakvu masu treba seckati na dužinu od 5 – 10 cm. U slučaju da u ishrani ne koristimo seno, 15 -20% odrezaka bi trebalo da bude duže od 4cm.

Povenjavanje. Postupak kojim se vlažnost zelene mase svodi na željenu vrednost. Da ne bi došlo do velikih gubitaka hranljivih materija, poželjno je da masa koja se silira sadrži najmanje 20 – 25% suve materije. Uglavnom se pod provenjavanjem smatra postupak smanjenja vlažnosti na 60 – 65%, odnosno povećanje sadržaja suve materije na 35 -40%.

Ovim postupkom značajno se smanjuju gubici putem sokova. Po sunčanom i suvom vremenu provenjavanje traje 1 – 4 h, a pri većoj vlažnosti vazduha 5 – 6 h. Postupak provenjavanja pri spremanju senaže traje još duže, tako da se postigne nivo suve materije 45-50% pa i više .

Organoleptička ocena sadržaja vlage u silaži. Ovu procenu treba koristiti samo u nuždi kada nije moguća laboratorijska analiza. Procena je zasnovana na tzv. metodu stiskanja. Iseckanu masu treba uzeti u šaku i istiskati oko 30 sekundi, a zatim posmatrati šta se dešava sa masom:

1. Ako pri stiskanju šake dođe do ispuštanja sokova, takva masa sadrži između 75 i 85% vlage. Od ovakve mase se ne može dobiti silaža dobrog kvaliteta, jer dolazi do velikog gubitka hranljive vrednosti putem ceđenja sokova. Ako je moguće takvu masu treba ostaviti da provene ili je mešati sa nekim suvim hranivima. Takođe mogu se koristiti hemijski konzervansi.

2. Ako nakon stiskanja formirana kugla u šaci zadržava svoj oblik, a šaka ostaje vlažna, takva masa sadrži između 68 i 75% vlage. Vlažnost oko 65 – 70% je poželjna za siliranje cele biljke kukuruza.

3. Ako se formirana kugla nakon puštanja šake polako širi, a šaka ostane suva, takva masa ima 60 – 67% vlage. Ovakva vlaga je poželjna za siliranje leguminoza.

4. Ako se nakon puštanja šake ne formira kompaktna kugla, takva masa sadrži manje od 60% vlage. Takva masa se teško silira sama i potrebno je izvršiti mešanje sa vlažnim hranivima ili dodati vodu. Takvu masu treba što sitnije seckati.

Mešanje biljaka. Ovo je veoma pogodan postupak za obezbeđivanje potrebnog šećernog minimuma. Može se postići već tokom same setve ili u momentu punjenja silosa. Odnos mešanja između biljaka koje se lako siliraju i koje se teško siliraju obično se kreće od 1:1 do 2:1.

Različiti dodaci. Od dodataka koriste se : mleveno zrno žitarica u količini od 5-7 %, melasa u količini od 2-3%, ali prethodno razređena sa vodom u odnosu 1:1 do 1:3. Nепroteinska azotna jedinjenja dodaju se u količinama 0.3 -0.5%.

Konzervansi. To su različita hemijska sredstva koja se koriste pri spremanju silaže od biljaka koje ne sadrže dovoljnu količinu šećera. Mineralne kiseline (sumporna, hlorovodonična, fosforna) su veoma dobri konzervansi kada se koriste kao 7-10% vodeni rastvori, a u količini 3-5 % na 100 kg zelene mase. Organske kiseline su slabije kiseline od mineralnih. Uglavnom se koristi mravlja kiselina kao 12% rastvor, u količini 5-7 l na 100kg zelene mase. Organske kiseline imaju manje korozivno dejstvo od mineralnih, a uz to povećavaju i hranljivu vrednost. Dosta se često koriste i kombinacije mineralnih i organskih kiselina.

Kratke praktične preporuke:

- Biljnu masu treba iseckati na odgovarajuću dužinu
- Silos puniti brzo i bez prekida
- Izbegavati unošenje zemlje i stranih materijala u silo objekte
- Intenzivno sabijati masu
- Hermetički zatvoriti (ako je moguće)
- Voditi računa o sadržaju lako rastvorljivih ugljenih hidrata od kojih zavisi mlečnokiselinska fermentacija, a ona je preduslov za uspešan proces siliranja.

Dejan Stankovic,dipl.ing.

Berba jabuke

Zrelost jabuke pri berbi direktno utiče na dužinu trajanja njenog čuvanja,zato je berbu važno obaviti kvalitetno,brzo I u pravo vreme.Jabuku beremo u fiziološkoj ili tehnološkoj zrelosti u zavisnosti od namene plodova.Ako plodove želimo odmah da koristimo beru se u tehnološkoj zrelosti,ali ako želimo da vršimo skladištenje na duži vremenski period ,ili ih pak transportovati na udaljena mesta onda se plodovi jabuke beru u fiziološkoj zrelosti.

Veoma je bitno da berbu plodova treba vršiti probirno u više navrata ,što zavisi od krupnoće plodova I njihove namene.Najpre se beru najkrupniji I najkvalitetniji plodovi a na kraju oštećeni plodovi kao I oni namenjeni za industrisku preradu.Berbu ne trebe nikako vršiti ako su plodovi vlažni .Takođe se ne preporučuje berba rano ujutru ,jer plodovi mogu biti vlažni od rose.Za berbu se koristi razna amblaža,takozvane kengur torbe,zatim gajbe jabučare ili druge

ambalaže, plodove treba lagano spuštati jedan na drugi, a kengur toebe treba prazniti veoma pažljivo.

Prilikom skladištenja jabuka potrebno je da se uradi klasiranje, odnosno odvajanje plodova po kvalitetu. Neophodno je ukloniti plodove koji su počeli da trule ili su oštećeni. Poželjno je jabuke skladišteti po sortama. Prostorije u kojima se skladište jabuke moraju ispunjavati određene uslove u pogledu temperature, vlažnosti vazduha i provetrenosti prostorija. Jabuka se najbolje i najduže može održati u namenski građene objekte za čuvanje jabuka (Ulo hladnjače). Jabuke koje se skladište treba u jednom redu poređati u plitke gajbice, i preporuka je da se poređane jabuke ne dodiruju između sebe. Takođe je bitno znati da se jabuke ne smeju skladištiti sa drugim voćem i povrćem. Prilikom skladištenja voditi računa da gajbice budu složene pravilno, da ne upadaju jedna u drugu i da ne dolazi do gnječenja plodova.

Takođe, prilikom berbe posebnu pažnju treba posvetiti higijeni ruku berača, njegovom zdravstvenom stanju i čistoći ambalaže.

Snežana Janjić, dipl. ing.

Nega jagode od sadnje do zimskog mirovanja

Neposredno po sađenju zemljište oko jagode treba plitko obraditi. Ovu meru treba ponavljati tokom čitave vegetacije, osim ako je jagoda posađena na foliji. Dve nedelje nakon sadnje može se pristupiti popunjavanju praznih mesta. Prihrana posađenih živića se izvodi ručno oko svake biljke ili kroz sistem za navodnjavanje. U ovoj fazi biljkama su najpotrebniji fosfor i azot.

Za dobar prijem živića neophodno je navodnjavanje, posebno ako su biljke posađene na foliji. Korovi se mogu uništavati ručno u redovima i mašinski između redova, a prostor između folija se može tretirati herbicidima pazeći da ne dođe do zanošenja herbicida na jagode. Važna mera u periodu nakon sadnje je zakidanje stolona. Oni bespotrebno iscrpljuju biljku i mogu da umanje prinos i za više od 50%. Budući da je ovo mera koja zahteva i do 300 radnih sati po hektaru, vrši se tek kada se po biljci razviju 3 – 4 stolona, vrši se makazama ili nožem. Ako je sadnja obavljena frigo živićima, nakon sadnje se pojavljuju i cvasti. One mogu doneti jesenji rod 150 g/biljci, ali se time umanjuje prolećni rod. Cvasti treba ostaviti samo ako je sadnja obavljena na vreme u toku leta, sa kvalitetnim sadnim materijalom i ako postoji ekonomska opravdanost. U ostalim slučajevima se preporučuje obavezno uklanjanje cvasti kada one izrastu toliko da se mogu lako ukloniti ručnim zakidanjem. Voditi računa da se biljke ne čupaju.

Ana Prokić, dipl. ing.

Stanje useva

Na jednom delu teritorije Zlatiborskog okruga-Kosjerić,Požega,Užice i Bajine Bašte oluja i grad su pričinili znatnu štetu na ratarskim i povrtarskim usevima.Nezaštićeni usevi pored mehaničkih oštećenja biće podložniji napadu biljnih bolesti što će bitno smanjiti prinose i uticati na pad kvaliteta.

Ljubodrag Pantelić,dipl.ing.

Suzbijanje korova na strništu

Ova mera se preporučuje u cilju "oporavka" problematičnih njiva gde se godinama javljaju višegodišnji, rizomski korovi (divlji sirak, pirevina, zubača, divlja nana, palamida, konjsko zelje, poponac, ladolež, rastavić i dr.). Primenom ove mere se izbegavaju skupe, a često i nedovoljno efikasne mere suzbijanja rizomskih višegodišnjih korova u usevima tokom vegetacije u narednoj godini.

Kod ovog posla je potrebno sačekati da korovske biljke posle žetve strnih žita ili drugih useva kraće vegetacije dovoljno odrastu (10-20 cm).

Uskolisni korovi su najosetljiviji u fazi intenzivnog porasta do pred cvetanje a poponac i ladolež u fazi cvetanja.Ovde treba obratiti pažnju da korovi ne prerastu odnosno da ne donesu zrelo seme, koje bi se rasejalo po njivi i sledeće godine ponovo ugrozilo naredni usev.

Za suzbijanje korova na strništu preporučuje se upotreba nekog od sledećih herbicida:

GLIFOSAV- 480

GLIFOL

CLINIC-480 SL

GLIFOMARK

AGROGLIFOSAT ECO

GLYPHOGAN 480 SL

GLITOTAL u dozi 5-12 l/ha uz utrošak vode od 200 do 400 l/ha

Sva preporučena sredstva sadrže 480 g/l glifosata kao aktivne materije i primenjuju se u navedenoj dozi. Koja će se doza primeniti zavisi od korovske flore na parceli. Korovi kao što su poponac, ladolež, palamida, zubača ili divlja kupina suzbijaju se sa dozom od 10-12 l/ha uz utrošak vode od 300-400 l/ha.

Najpovoljniji period za suzbijanje divlje kupine- ostruge u njivama, zasadima, međama ili ruderalnim staništima je kraj avgusta i početak septembra.

Na strništima gde se ustanovi pojava korovske vrste ambrozije, primena ovih herbicida je obavezna mera i to pre početka cvetanja.

Za lokalno suzbijanje po metodu selektivnog-probirnog prskanja preporučeni herbicidi se mogu primeniti u koncentraciji od 2,0-2,5 %.

Herbicid se usvaja lišćem izniklih korova i kreće se naniže i naviše kroz biljku do korena,

rizoma i ostalih biljnih delova, nagomilava se u tačkama porasta i blokira rast. Preparat nema herbicidno delovanje preko zemljišta i nema ograničenja za naredne biljke u plodoredu.

Simptomi delovanja herbicida su vidljivi posle 10-15 dana a zemljište se može obrađivati 25 dana nakon prskanja.

Milenko Gavrilović, dipl.ing.

AGRO PONUDA BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

Poštovani poljoprivredni proizvođači posetite stranicu <http://www.agroponuda.com/> ili nam se obratite ako želite nešto da oglasite da prodajete ili kupujete.

Dominantne mesečne cene preuzete iz biltena STIPS-a

Cene žive stoke u Srbiji 22-28.08.2016. god.

Cene žive stoke na stočnim pijacama				Klanične cene žive stoke			
Životinje	težina	rasa	Dominantna cena	Životinje	težina	rasa	Dominantna cena
Dviske	Sve težine	Sve rase	130-200	Bikovi	Preko 500kg	HF	200
Jagnjad	Sve težine	Sve rase	230-300	Bikovi	Preko 500kg	SM	220-240
Jarad	Sve težine	Sve rase	150-250	Jagnjad	Sve težine	Sve rase	250-300
Junad	preko 480kg	SM	220-230	Junad	Do 300kg	Sve rase	
Junad	350-480kg	Sve rase		Junad	350-480kg	Sve rase	230-240

Bikovi	Preko 500kg	SM	220	Junad	Preko 480	Sve rase	220-240
Krave za klanje	Sve težine	SM	130-150	Krave za klanje	Sve težine	SM	130-170
Krmače za klanje	Preko 130kg		90-130	Krmače za klanje	Sve rase		100-120
Ovce	Sve težine	Sve rase	80-160	Ovce	Sve težine	Sve rase	120-160
Prasad	16-25kg	Sve rase	180-240	Prasad	16-25kg	Sve rase	160-200
Prasad	Do 15kg	Sve rase	190-240	Prasad	Do 15kg	Sve rase	
Tovljenici	80-120kg	Sve rase	140-160	Tovljenici	80-120kg	Sve rase	150-190
Tovljenici	Preko 120kg	Sve rase	120-150	Tovljenici	Preko 120kg	Sve rase	120-160
Telad	80-160	SM	340-370	Telad	80-160	SM	340-430
Koze	Sve težine	Sve rase	80-150	dviske	kg	Sve	150-180

Cene žitarica i stočne hrane na produktnoj berzi 22-26.08.2016.god.

Kukuruz	pšenica	Soja	Suncokretova sačma 33%
22.55din/kg	16.28 din/kg	43.43din/kg	Din/kg

Cene povrća u Srbiji kvantaške pijace zaključno sa 22-28.08.2016.god.

Vrsta	Dominantna cena Jedinica mere din/kg	Vrsta	Dominantna cena Jedinica mere din/kg
Boranija	120		
Brokoli	160-180	Luk beli	300-370
Kupus	20-30	Lubenice	12-15
Karfiol	100-150	Luk crni	20-25
Krastavac	50-65	Paprika babura	45
Krompir	25-30	Paprika ostala	50-65
Patlidžan	25-35	Paradaiz	50-65
Pasulj beli	200	Tikvice	30-55
Praziluk		Zelena salata (komad)	33-40
Spanać	180	Šargarepa	35-40

Cene voća u Srbiji sa kvantaške pijace 22-28.08.2016.god.

Vrsta	Jedinica mere din/kg	Vrsta	Jedinica mere din/kg
Jabuka -Ajared	40-50	Kupina	
Jabuka Delišes	50	Nektarina	60
Jabuka –G.Smith	50-90	Orah	700
Kruška	50-70	Grožđe crno	70-75
Breskva	60-70	Grožđe belo	75
Malina	320	Šljiva	30

Izdavač:

„POLJOPRIVREDNA SAVETODAVNA I STRUČNA SLUŽBA UŽICE“ DOO Užice

Tiraž:

300 primeraka